

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Aika 27.09.2023, klo 17:01 - 18:00

Paikka Kunnanvirasto, kokoushuone Toivola 1.krs, Virastotie 3 15870 Hollola

Käsitellyt asiat

§ 59 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 60 Pöytäkirjan tarkastus

§ 61 Asialistan hyväksyminen

§ 62 Ympäristönsuojeluviranomaisen lausuma KHO:lle, Arto ja Riitta Laitisen valitus yhteislupa-asiassa

§ 63 Ilmoitusasiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Mika Halme, puheenjohtaja
Mikko Niipala, 1. varapuheenjohtaja
Minna Kauhanen
Marko Mikkola, varajäsen
Tatu Söyriä

Muut saapuvilla olleet

Iina Tuukkala, hallintosihteeri, sihteeri
Pekka Laitinen, kehityspäällikkö, esittelijä
Sameli Männistö, ympäristösihteeri, esittelijä

Poissa

Sirpa Alatalo, varajäsen
Kari Hyytiä, varajäsen
Pasi Jalonen, varajäsen
Mika Lampola
Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja
Hanna Rapatti, varajäsen
Mira Viljanen

Allekirjoitukset

Mika Halme
Puheenjohtaja

Iina Tuukkala
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

27.09.2023

27.09.2023

Minna Kauhanen

Mikko Niipala

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on viety nähtäväksi www.hollola.fi 28.9.2023

Iina Tuukkala

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 59

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Pekka Laitinen kehityspäällikkö, Sameli Männistö ympäristösihteeri

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Todettiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 60

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Pekka Laitinen kehityspäällikkö, Sameli Männistö ympäristösihteeri

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Minna Kauhanen ja Mikko Niipala.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Minna Kauhanen ja Mikko Niipala.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 61

Asialistan hyväksyminen

Kunnan hallintosäännön § 101 mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

Hallintosäännön § 102 mukaan toimita voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asia, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Ehdotus

Esittelijä: Pekka Laitinen kehityspäällikkö, Sameli Männistö ympäristösihteeri

Valvontajaosto hyväksyy esityslistan kokouksen asialistaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 48,25.11.2020

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 18,21.04.2021

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 62, 27.09.2023

§ 62

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausuma KHO:lle, Arto ja Riitta Laitisen valitus yhteislupa-asiassa

HOLDno-2019-360

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 25.11.2020, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:

Jenna Kenttä

jenna.kentta@hollola.fi

ympäristötarkastaja

Liitteet

1 Päätöslite valjao 25112020 Laitinen yhteislupahakemus

Arto ja Riitta Laitinen hakevat maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen kiinteistölle 98-433-6-49 (Tertunmetsä) Hollolan kunnan Nokkolan kylässä. Hakemuksen mukaan otettavan kiviaineksen kokonaismäärä on 400 000 m³ ja ottamisaika 15 vuotta. Arvioitu keskimääräinen vuotuinen ottomäärä on 26 000 m³. Ottoalueen pinta-ala on 3,6 ha ja koko kiinteistön pinta-ala 15,95 ha. Kohdealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kohdealue sijoittuu paikallisesti arvokkaalle Kalliojärven kallioalueelle.

Hakemus on tullut alun perin vireille erillisinä maa-aines- ja ympäristölupahakemuksina vuonna 2014. Hollolan ympäristönsuojeluviranomainen teki asiassa maa-aines- ja ympäristölupapäätökset vuonna 2016. Päätöksistä valitettiin hallinto-oikeuksiin, jotka palauttivat asian käsittelyyn yhteiskäsittelymenettelyssä esittäen täydennystarpeita hakemuksen mukaisiin selvityksiin.

Liitteessä on kuvattu hakemus ja asian käsittely sekä esitetty ratkaisuehdotus perusteluineen.

Ehdotus

Esittelijä: Kirsi Järvinen, ympäristösihteeri

Valvontajaosto ei myönnä Arto ja Riitta Laitiselle ympäristönsuojelulain ja maaaineslain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen kiinteistölle 98-433-6-49 (Tertunmetsä). **Liitteessä** on esitetty ratkaisuehdotus perusteluineen.

Päätös

Hyväksyttiin

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 21.04.2021, § 18

Valmistelijat / lisätiedot:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Jenna Kenttä
jenna.kentta@hollola.fi
ympäristötarkastaja

Liitteet

1 Luvanhakijan valitus 22.12.2020 yhteislupahakemus 98-433-6-49 (Tertunmetsä)
_henk tiedot piilotettu

Viite: Vaasan hallinto-oikeuden diaarinumero 20330/03.04.04.23/2020

Arto ja Riitta Laitinen ovat jättäneet Vaasan hallinto-oikeuteen valituksen koskien Hollolan valvontajaoston 25.11.2020 § 48 tekemää päätöstä, jossa valvontajaosto päätti olla myöntämättä Arto ja Riitta Laitiselle (myöhemmin tässä lausunnossa käytetään muotoa hakija) maa- aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kiinteistölle 98- 433- 6- 49 (Tertunmetsä). Vaasan hallinto-oikeus pyytää nyt Hollolan valvontajaostolta lausuntoa valituksen johdosta.

Valituksessa on tuotu esiin, että hakijan näkemyksen mukaan kielteiselle päätökselle ei ole perusteita. Hakijan valitus on **liitteenä**.

Ehdotus

Esittelijä: Kirsi Järvinen, ympäristösihteeri

Valvontajaosto toteaa lausuntonaan hakijan jättämästä valituksesta seuraavaa:

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on päätöksessään asian tutkittuaan todennut, että edellytyksiä luvan myöntämiseksi hakemuksen mukaiselle toiminnalle ei ole hakemuksen mukaisessa sijoituspaikassa. Kuten valvontajaoston päätöksessä on todettu, asiassa on selvitetty, että luvan myöntämisedellytyksiä ei pystyttäisi täyttämään lupamääräyksiäkään antamalla. Hakija on valituksessaan antanut ymmärtää, että lupaviranomainen ei ole harkinnut lupamääräyksiä muun muassa räjäytystapahtumaa koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta tai hulevesien velvoitetarkkailusta. Edellä mainittu huomioden voidaan todeta, että kielteisessä lupapäätöksessä ei yleisen käytännön mukaisesti tuoda esiin, millaisia määräyksiä myönteisessä päätöksessä oltaisiin voitu antaa. Viranomainen on kuitenkin tuonut esiin tulleen lupaharkinnassa siihen lopputulokseen, ettei määräyksiäkään antamalla pystyttäisi täyttämään luvan myöntämisen edellytyksiä.

Valituksessa ei ole valvontajaoston näkemyksen mukaan tuotu esiin seikkoja, joiden perusteella luvan myöntämisedellytyksiä olisi syytä arvioida toisin, kuin valvontajaoston päätöksessä on esitetty. Hakija viittaa valituksessaan monelta kohdin hakemuksen yhteydessä esitettyihin selvityksiin ja toteaa niiden osalta vain, ettei lupaviranomainen voi päätyä kyseisissä selvityksissä esitetyistä johtopäätöksistä poikkeavaan lopputulokseen. Hakija ei ole valituksessaan tuonut ilmi uusia näkökulmia, joiden perusteella luvan myöntämisedellytyksiä olisi syytä arvioida toisin.

Melu

Meluhaittojen osalta hakija on valituksessaan viitannut hakemuksen liitteenä olleeseen meluselvitykseen, jossa on todettu, etteivät melutason ohjearvot ylity ja ettei melusta voida katsoa aiheutuvan terveys- tai viihtyisyshaittaa tai merkittävää virkistysmahdollisuuksien heikentymistä. Hakija esittää valituksessaan, että lupaviranomainen ei ole voinut selvityksen perusteella tulla kattavasta selvityksestä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

poikkeavaan lopputulokseen. Vastauksenaan tähän valvontajaosto toteaa, että se on päätöksessään korostanut erityisesti liikenteestä aiheutuvan meluhaitan merkittävyyttä ja nostanut siihen liittyen esiin korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisuja ja muuta oikeuskäytäntöä päätöksensä tueksi. Päätöksessä on nostettu esiin muun muassa melun erityinen häiritsevyys nykyisellään hiljaisessa maaseutuympäristössä. Valvontajaosto on katsonut, että toiminnasta aiheutuva raskas liikenne määrittäisi jatkossa Lierantien liikennettä niin merkittävältä osin, että siitä aiheutuisi kohtuutonta viihtyisyyshaittaa tien läheisyydessä sijaitseville kiinteistöille. Lisäksi valvontajaosto on päätöksessään todennut, että meluselvitys on ollut puutteellinen, koska siinä ei ole esitetty mallinnusta pahimmasta mahdollisesta melutilanteesta liikenteen osalta eikä toisaalta myöskään otettu huomioon sitä, että Lierantien kelirikkoajan painorajoitukset voivat vaikuttaa toimintaan liittyvää liikennemäärää lisäävästi.

Hakija on valituksessaan todennut, että laskennan perusteella liikennemäärät voisivat olla vähintään nelinkertaiset, jotta niillä olisi minkäänlaista tienvarren pihapiirien melutason ohjearvoihin verrattavaa vaikutusta. Valvontajaosto toteaa tähän, että väite vaikuttaa perustelemattomalta. Tarkasteltaessa melumallinnuksessa esitettyjä melualueita voidaan todeta, että jo liian alhaisella liikennemäärällä mallinnettuna ovat melutasot melko lähellä ohjearvoja Lierantien ja metsäautotien risteyksen läheisyydessä sijaitsevilla kiinteistöillä. Huomioiden mallinnuksen virhemarginaalit, todellinen liikenteen määrä, alueen alhainen taustamelutaso sekä muut edellä mainitut melun merkittävyyteen vaikuttavat seikat, ei valituksessa voida katsoa esitetyn sellaista tietoa, joka johtaisi meluhaitan merkittävyyden osalta asian arvioimiseen toisin, kuin valvontajaosto on päätöksessään tehnyt.

Hakija on valituksessaan esittänyt, että lainsäädäntö ei tunne oikeutta pysyvään hiljaiseen alueeseen, mikäli kaavassa ei ole niin määrätty. Tähän valvontajaosto toteaa, että meluvaikutusten ottaminen päätöksenteon perusteeksi ei edellytä, että asiasta olisi kaavamääräyksiä. Yleiskaavatasolla ei lähtökohtaisesti tehdä sellaisia selvityksiä, joiden perusteella voisi tehdä päätelmiä melun raja-arvoista tai sallittavuudesta. Yleiskaavatasolla laaja-alaisempia, kattavia meluselvityksiä tehdään lähinnä vain tilanteessa, jossa alueella on tietynlaista meluvaikutuksiltaan merkittävää toimintaa kuten lentokenttä, raideliikennettä tai merkittävää melua aiheuttavaa muuta liikennettä. Suunnitellulla toiminta-alueella ja sen vaikutusalueella on voimassa vain maakuntakaava sekä Hollolan kunnan strateginen yleiskaava, eikä alueella ole edellä mainitun kaltaista meluvaikutuksiltaan merkittävää toimintaa.

Muun muassa meluvaikutuksiin liittyen valvontajaosto on nostanut päätöksessään esiin myös Lierantielta toiminta-alueelle johtavan metsäautotien risteyksen läheisyydessä sijaitsevat kaksi asuinkiinteistöä. Valvontajaosto on katsonut, että huomioiden meluselvityksen puutteet ei voida varmistua siitä, ettei kyseisille kiinteistöille aiheutuisi ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 a -kohdan mukaista terveyshaittaa ja sen myötä mahdollisesti naapuruussuhdelain (26/1920) 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta, jonka aiheuttaminen on kielletty ympäristönsuojelulain 49 § 1 momentin 5 kohdassa. Näiden osalta hakija on valituksessaan viitannut elinkeinovapauteen sekä siihen, että Suomessa on lukuisia lainvoimaisia lupia, joissa asutusta on enemmän ja lähempänä tietä. Lisäksi hakija viittaa valvontajaoston päätöksessään esille tuomaan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun 2019:75, joka ei hakijan mukaan ole verrattavissa nyt käsillä olleeseen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

asiaan, koska olosuhteet, asuintalojen etäisyys tiestä, liikennemäärät ja kaavoitus poikkeavat oleellisesti.

Valvontajaosto toteaa, että edellä mainittu vuosikirjaratkaisu on nostettu päätöksessä esiin, koska siinä on todettu, että luvanvaraiseen toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen aiheuttamia päästöjä on perusteltua tarkastella lupaharkinnassa varsinaista toiminta-aluetta laajemmalla alueella silloin, kun tämä liikenne määrittää yksinomaan tai suurimmaksi osaksi liikennealueelta aiheutuvat päästöt, ja näistä päästöistä voidaan arvioida aiheutuvan merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Valvontajaosto on, kuten aiemmin esitetty, todennut, että toimintaan liittyvä liikenne määrittäisi jatkossa Lierantien liikennettä niin suurelta osin, että asia on huomioitava lupaharkinnassa. Oikeuskäytännön soveltaminen lupaharkinnassa ei edellytä, että lupa-asioiden olisi oltava täysin identtiset tai edes täysin verrannolliset, vaan hallinto-oikeuksien ratkaisussa esitetyt käytänteet on tarkoitettu lupaharkinnan tueksi ja tapauskohtaisen harkinnan mukaan sovellettavaksi. Lupaharkinnassa on otettu huomioon paikalliset olosuhteet arvioitaessa sijoituspaikan sopivuutta haetulle toiminnalle.

Hakija viittaa valituksessaan asian alkuperäistä, myönteistä maa-aineslupapäätöstä (Hollolan valvontajaosto 11.5.2016 § 28) koskevaan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätökseen (18.1.2017), jossa on todettu, että liikenteen järjestämisestä tai liikenneturvallisuudesta ole ollut tarpeen esittää tarkempaa selvitystä. Valvontajaosto toteaa tähän liittyen, että liikenneturvallisuus ei kuulu maa-aines- tai ympäristölupaharkintaan lähtökohtaisesti, eikä päätöksessä ole siihen otettu kantaa. Valvontajaosto ei myöskään ole todennut puutteita liikennejärjestelyjen esittämiseen hakemuksessa. Hakemus on valvontajaoston päätöksen mukaisesti katsottu liikenteen osalta puutteelliseksi nimenomaan liikenteestä aiheutuvien haittojen esittämisen ja arvioimisen osalta. Lisäksi on huomioitava, että Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä (3.4.2019) koskien asian alkuperäistä, myönteistä ympäristölupapäätöstä (Hollolan valvontajaosto 11.5.2016 § 29) on todettu, että asian jatkokäsittelyssä on selvitettävä toiminnasta aiheutuvat melu-, pöly- ja tärinähaitat, mukaan lukien lähimmille asuinkiinteistöille liikenteestä aiheutuvat haitat, jotka on otettava huomioon myös edellä mainituissa selvityksissä. Valvontajaosto katsoo, että edellä mainittu huomioiden on selvää, että asiassa ei ole tehty Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisuun nähden riittäviä selvityksiä.

Pöly ja tärinä

Pölyhaittojen osalta hakija on valituksessaan viitannut hakemuksensa täydennyksenä toimitettuun pölyselvitykseen, jossa on todettu suojaetäisyyksien olevan lainsäädäntöön nähden riittäviä ja pölyleijuman jäävän alle valtioneuvoston ilmanlaadusta antamassa asetuksessa 711/2001 (asetus kumottu valtioneuvoston asetuksella ilmanlaadusta 79/2017) määrättyjen raja-arvojen. Lisäksi hakija on viitannut hakemuksessa esitettyyn kasteluun esimerkiksi teiden käytöstä aiheutuvien pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Valvontajaosto toteaa, että se ei ole nostanut pölyhaittoja esiin luvan myöntämisen esteenä. Valvontajaosto on päätöksessään todennut, että varsinaisen toiminnan aiheuttama pölyhaitta jäänee aivan louhinta-alueen läheisyyteen, ja että liikenteestä aiheutuvaa pölyhaittaa on haastava torjua. Tähän liittyen valvontajaosto toteaa lisäyksenä, että hakemuksessa ei ole luotettavasti esitetty, mistä pölyntorjunnassa käytettävä vesi hankittaisiin. Ottaen huomioon

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

alueelle johtavien hiekkateiden pituuden, niiden pölyntorjunnassa tarvittava vesimäärä on etenkin pitkänä kuivana kautena suuri. Tällöin ei voida luottaa siihen, että pölyntorjuntaan saadaan riittävästi vettä "alueella olevista painanteista ja ojista", kuten hakemuksessa on esitetty, etenkin, kun kuivana kautena kesäaikaan myös painanteiden ja ojien vesi vähenee, ja toisaalta talviaikaan vesi jäätyy.

Tärinän osalta valituksessa on nostettu esiin se, että hankealueen lähimmistä taloista suurin osa on perustettu kalliolle, jolloin ne eivät ole kovin alttiita tärinän aiheuttamille vaurioille. Lisäksi on tuotu esiin mahdollisuus räjäytyksistä tehtäviin ennakoilmoituksiin ja todettu, että lupaviranomainen ei voi päätyä hakemuksessa esitetystä johtopäätöksestä poikkeavaan lopputulokseen. Valvontajaosto vastaa, että yksistään tärinähaittoja ei ole nostettu päätöksessä esiin kielteisen ratkaisun perusteena. Tärinähaitat on tuotu esiin meluhaittojen rinnalla osana erityisesti liikenteestä aiheutuvaa ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä sekä mahdollisena tekijänä terveyshaitan aiheuttajaksi Lierantien ja metsäautotien risteuksen läheisyydessä olevilla kiinteistöillä.

Vesiasiat

Valituksessa on annettu ymmärtää, että valvontajaoston päätöksessä olisi perusteltu kielteistä päätöstä muun muassa sillä, että hankealueelta johdettavat hulevedet aiheuttavat haittaa Kalliojärvelle. Tältä osin hakija on viitannut muun muassa ELY-keskuksen lausuntoon ja todennut, että hakemuksen ja ELY-keskuksen lausunnon mukaan toiminta ei vaikuta Kalliojärven hydraulisiin olosuhteisiin. Valvontajaosto toteaa, että päätöksessä ei ole otettu kantaa hulevesien vesistöjä pilaaviin vaikutuksiin, vaan todettu yleisesti, että hakemusaineiston perusteella on mahdoton arvioida toiminnan kokonaisvaikutuksia vesien kulkeutumiseen ja sen myötä niin Kalliojärveen kuin alueen muihinkin luonnonarvoihin kohdistuviin vaikutuksiin. Vesien kulkeutumista koskevassa päätöspäätösten kappaleessa on käsitelty lähinnä pohjavesiä ja viitattu pohjavesien kulkeutumiseen kalliooperässä ja maastossa ylipäänsä. Valvontajaosto on päätöksessään todennut, että ELY-keskuksen lausunto on huomioitu päätöstä tehdessä. On huomioitava, että ELY-keskuksen lausunto ei ole lupaharkinnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaista sitova, ja toisaalta että lausunnossa on otettu luvan myöntämisedellytyksiin kantaa vain tietyiltä osin. ELY-keskuksen lausunnon osalta esitettyihin valitusperusteisiin ei oteta tässä vastineessa enemmälti kantaa, kuin mitä lupapäätöksessä on esitetty. Tarvittaessa hallinto-oikeus voi pyytää erillisen lausunnon ELY-keskukselta, joka ottaa kantaa omiin lausuntoihinsa. Valvontajaoston päätöksen mukaan ELY-keskuksen lausunnossa on arvioitu, ettei ottotoiminnalla olisi vaikutusta Kalliojärven vesitalouteen, mutta lausunnosta ei selviä, onko ELY-keskus arvioinut vaikutuksia itse vai perustanut kantansa hakemuksessa esitettyyn arvioon. Asiassa on huomattava, että Kalliojärvi kallioalueineen on valvontajaoston päätöksessä nostettu esiin myös osana merkittävää, kaunista maisemakuvaa sekä niin erikoisia luonnonesiintymiä kuin merkittäviä kauneusarvojakin sisältävänä aluekokonaisuutena. Lisäksi on nostettu esiin Kalliojärven asema kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaana pienvetenä. Valvontajaoston päätöksessä Kalliojärvi ja sitä ympäröivä kallioalue on siis huomioitu huomattavasti laajemmin, kuin vain järven hydraulisten olosuhteiden tai vesitalouden kannalta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Pohjaveden osalta hakija on valituksessaan viitannut hakemuksessa esitettyyn aineistoon ja todennut, että hakemuksen täydennyksenä esitettyä kaivokartoitusta ja erillistä täydennystä ei ole voitu pitää riittämättömänä selvityksenä pohjavesiin liittyen. Valituksessa ei kuitenkaan esitetä perusteita väitteelle. Valvontajaosto on päätöksessään esittänyt, että pohjavesiselvityksen puutteellisuus johtuu erityisesti siitä, että pohjavesiolosuhteita ei ole tutkittu paikan päällä tehtävin tutkimuksin. Kuten hakija itsekin hakemuksessaan on todennut, kallioalueilla pohjaveden pinnankorkeudet vaihtelevat paikallisesti paljonkin, riippuen muun muassa kallioperän ruhjeista ja raoista. Tämä puoltaa osaltaan sitä, ettei lähialueen talousvesikaivoja tutkimalla voida saada riittävän luotettavaa kuvaa ottoalueen pohjavesiolosuhteista tai siitä, kuinka otto mahdollisesti vaikuttaisi vesien kulkeutumiseen alueella ja näin ollen esimerkiksi Kalliojärven tai lähialueen soiden vesitalouteen.

Hakija on myös talousvesikaivojen osalta viitannut valituksessaan kaivokartoitukseen ja todennut, että valvontajaosto ei tosiasiallisesti ole voinut päätyä mm. kaivokartoituksessa esitetystä tulkinnasta poikkeavaan tulkintaan hankkeen vaikutuksista lähialueen vesihuoltoon tai pintavesien korkeuteen. Valvontajaosto toteaa tähän, että se ei ole päätöksessään tuonut esiin talousvesikaivoihin kohdistuvia vaikutuksia. Pintavesien korkeusvaikutusten osalta valvontajaosto viittaa edellä oleviin kappaleisiin.

Valvontajaoston päätöspäätöseluuihin lisähuomioita esittävässä valituksen osassa on tuotu pinta- ja pohjavesien osalta esille, että Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen mukaan asiassa alun perin esitettyä selvitystä pinta- ja pohjavesien osalta on pidettävänä riittävänä. Valvontajaosto toteaa vastauksenaan tähän, että vaikka Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä on pinta- ja pohjavesiselvitykset todettu riittäviksi, on Hämeenlinnan hallinto-oikeus päätöksessään todennut selvitykset hulevesien kulkeutumisesta, pohjaveden pinnantasosta sekä talousvesikaivoista puutteellisiksi. Näin ollen selvityksiä on tullut täydentää, jotta yhteisluvan myöntämisedellytykset on maa-aineslain kannalta voitu arvioida.

Maisema- ja luontoarvot

Valituksessa on esitetty lisähuomiona päätöksen perusteluissa otsikon "Geologiset arvot, luonnonolosuhteet, pinta- ja pohjavesiolosuhteet" alla oleviin seikkoihin muun muassa, että Kalliojärven kallioaluetta ei ole arvioitu valtakunnallisesti arvokkaaksi (arvoluokat 1-4), ja että Hämeen ELY-keskus on lausunnossaan arvioinut hakemukseen liitetyt luonto- ja maisemaselvitykset riittäviksi. Lisäksi on viitattu Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätökseen, jonka mukaan erillisen maisemaselvityksen tekeminen ei ole ollut tarpeen. Valvontajaosto toteaa, että asiassa on huomioitava viime vuosina saatu korkeimman hallinto-oikeuden tuore oikeuskäytäntö, jonka myötä luonto-, maisema- ja geologiset arvot ovat nousseet aiempaa suurempaan rooliin lupaharkinnassa.

Esimerkkeinä viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä, joiden pohjalta voidaan todeta luonto-, maisema- ja geologisten arvojen merkityksellisyys lupaharkinnassa, voidaan mainita joitakin korkeimman hallinto-oikeuden muita päätöksiä. Päätöksessään KHO 22.8.2016/3456 korkein hallinto-oikeus on todennut arvokkaalle harjualueelle sijoitettavaa soran ja hiekan ottamislupaa koskien, että vaikka suunniteltu ottamisalue ei ulotu harjun arvokkaimpiin osiin, aiottu soranotto toiminta aiheuttaisi kuitenkin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

sanotussa lainkohdassa tarkoitettuja luonteeltaan peruuttamattomia seurauksia hyvin säilyneeseen arvokkaaseen geologiseen kokonaisuuteen, ja että ottaminen aiheuttaisi maa-aineslain 3.1 §:n 2 kohdan mukaisen kielletyn seurauksen. Päätöksessään 17.5.2017/2338 korkein hallinto-oikeus on todennut arvoluokkaan 4 (1-7) luokitellulle kallioalueelle suurimmalta osin sijoittuvan ottotoiminnan suhteen, että kuten asiaa koskevassa Helsingin hallinto-oikeuden päätöksessä on todettu, on kallioaluetta pidettävä maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna erikoisena luonnonesiintymänä. Vaikka suunniteltu ottoalue on vain pieni osa kyseisestä kallioalueesta, tuhoaisi louhiminen kallionpiirteitä keskeisiltä osin, joten ottoaluetta on rajattava siten, että hanke ei ulotu erikoisen luonnonesiintymän arvojen kannalta merkittäville alueille.

Lisäksi on huomioitava, että Vaasan hallinto-oikeus on ympäristölupaa koskevassa päätöksessään todennut, että asia palaa käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain mukaisessa järjestyksessä ja lupaharkinta on suoritettava kaikilta osin uudelleen. Uudessa lupaharkinnassa on otettu huomioon voimassa olevan lainsäädännön lisäksi vallitseva oikeuskäytäntö. Kalliojärven kallioalue on luokiteltu arvoluokkaan 5 Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelullisesti arvokkaat kallioalueet osa 1 (Suomen ympäristökeskus 1996) -selvityksessä. Arvoluokkaan 5 lukeutuvat kallioalueet katsotaan paikallisesti arvokkaiksi. Huomioiden selvityksessä esille tuodut arvot sekä kallioalueelle sijoittuvat luonnon merkittävät kauneusarvot ja erikoiset luonnonesiintymät, on toiminnasta aiheutuvat maisema- ja luontovaikutukset voitu nostaa esiin yhtenä kielteistä päätöstä puoltavana seikkana. Lisäksi valvontajaosto viittaa aiemmin mainittuihin seikkoihin liittyen Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon.

Hakija on valituksessaan lisäksi tuonut esiin, että Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalvelut on todennut hakemuksen mukaisen toiminnan olevan yleiskaavanmukaista hankeen sijainnin soveltuvuuden puolesta. Valvontajaosto toteaa tähän, että kehitys- ja kaavoituspalveluiden lausunnossa toiminnan on todettu olevan yleiskaavan mukaista, mikäli ympäristöhäiriöitä ei aiheuteta läheiselle haja-asutukselle. Valvontajaosto on todennut toiminnan aiheuttavan ympäristöhäiriöitä ratkaisustaan ilmenevin perustein.

Puutteelliset selvitykset

Hakijan mukaan lupaviranomainen on menetellyt virheellisesti siinä, ettei se ole pyytänyt täydentämään hakemusaineistoa siltä osin, kuin se on katsonut selvitykset puutteellisiksi. Puutteellisten selvitysten osalta valituksessa on esitetty myös seuraavaa: *"Valvontajaostolle toteamme geologisten arvojen, luonnonolosuhteiden, pohjaveden ja meluvaikutusten osalta on tarvittavat ja pyydyt selvitykset tehty ja lausunnot hankittu. Mikäli jokin vähäinen asia olisi vielä jäänyt huomioimatta, olisi ollut kohtuullista tehdä kielteisen päätöksen sijaan päätös, jossa asia olisi edellytetty korjattavaksi tai täydennettäväksi ennen toiminnan aloittamista."*

Valvontajaosto toteaa vastauksenaan edellä olevaan, että se on päätöksessään todennut selvitysten olleen olennaisilta osin puutteellisia. Ei siis voida katsoa, että kielteinen päätös on tehty vain vähäisten puutteiden takia. Valvontajaosto viittaa päätöksessään esittämiinsä perusteluihin, joissa se on todennut muun muassa, että ympäristönsuojelulain mukaisiin yleisiin periaatteisiin sisältyvän lain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

vähentämismahdollisuuksista. Hallintolain (434/2003) 31 §:n (selvittämisvelvollisuus) mukaan asianosaisen on myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Hakijalla on näin ollen vastuu siitä, että hakemuksessa esitetään tiedot tarvittavalla laajuudella ja täsmällisesti. Hallintolain esitöiden mukaan edunsvovan päätöksen osalta selvitysvastuu on pääasiassa asianosaisella, ja viranomaisella on erityisesti vastuu siitä, että lupamenettely hoidetaan lainsäädännön mukaisesti hallintolain selvittämiskeinoja käyttäen. Näin ollen viranomainen on täyttänyt oman selvittämisvastuunsa antamalla hakijalle tilaisuuden täydentää hakemustaan. Ennen uuden lupaharkinnan aloittamista hakijalta on erikseen pyydetty täydennystä niihin asioihin, joiden osalta hallinto-oikeuksien päätöksissä hakemus on todettu puutteelliseksi. Hakijalla on kuitenkin ollut lisäksi vastuu täydentää hakemustaan myös ilman erillistä pyyntöä niiltä osin, kuin se käsittelykierrosten välillä tapahtuneen ajan kulumisen vuoksi olisi ollut tarpeen.

Asiassa on huomioitava se, että hakija on saanut täydennysten toimittamiselle hakijan pyynnöstä lisäaikaan useaan otteeseen, joten hakijalla voidaan katsoa olleen riittävästi aikaa tarvittavan laajuisten ja laatuisten selvitysten hankkimiseen. Lisäksi asiassa on syytä ottaa huomioon, että hakemuksen johdosta jätettiin merkittävä määrä muistutuksia, joissa nostettiin esille muun muassa meluselvityksen puutteellisuus sekä hankealuetta koskevat luonto- ja maisema-arvot ja niihin liittyvät selvitykset. Hakija ei kuitenkaan lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin antamassaan vastineessa vastannut näihin muistutuksissa esitettyihin näkökulmiin millään tavalla.

Muut seikat

Hakija toteaa valituksessaan seuraavaa: *"Hakijoille ei ole annettu mahdollisuutta osallistua Hollolan kunnan ympäristötarkastajien tarkastuskäynnille 1.9.2020. Läsnäolon mahdollisuuden varaamisella olisi hakijat voineet vähintään varmistua, että tarkastajat ovat hakemusalueella. Hakijoille ei myöskään ole toimitettu tarkastuskertomusta käynnistä. Täältä osin tarkastajat ovat toimineet huolimattomasti ottaen huomioon asian luonne ja tehty, valituksenalainen valvontajaoston ratkaisu."* Valvontajaosto toteaa tähän, että kuten se on päätöksessäänkin esittänyt, kyseessä ei ole ollut hallintolain mukainen tarkastus tai katselmus, vaan maastokäynti, jonka tarkoitus on ollut suunnittelualueeseen tutustuminen. Lainsäädäntö ei edellytä yhteislupavalmistelun aikana pidettäväksi hallintolain mukaista tarkastusta tai katselmusta. Maastokäynnistä on laadittu muistio, jonka liitteenä on maastokäynniltä otettuja kuvia. Muistio ja kuvaliite toimitetaan hallinto-oikeudelle muiden päätöksen pohjana olleiden asiakirjojen ohella.

Hakija toteaa valituksensa lopuksi, että alkuperäisen hakemuksen jättämisestä on kulunut pitkä aika, ja osittain se johtuu alkuperäisellä käsittelykierroksella tehdyistä menettelyvirheistä. Hakijan mukaan asian käsittelystä on aiheutunut merkittäviä kustannuksia ja parannetusta hakemuksesta huolimatta uudella käsittelykierroksella päätös on ollut kielteinen, vaikka lainsäädäntö ei ole muuttunut asian käsittelykierrosten välisenä aikana. Hakijan mukaan Hollolan kunnan toiminta on ollut epäjohdonmukaista. Valvontajaosto toteaa vastauksenaan tähän, että käsittelykierrosten välillä on maa-aines- ja ympäristönsuojelulainsäädäntöön tullut yhteislupamenettely, jonka myötä samaa hanketta koskevat maa-aineslupahakemus ja ympäristölupahakemus on lähtökohtaisesti käsiteltävä yhdessä, pääasiallisesti ympäristönsuojelulain mukaista menettelyä noudattaen. Tässä yhteydessä maa-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

aineslain mukaiseksi pääasialliseksi lupa- ja valvontaviranomaiseksi tuli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Yhteislupamenettelyn perustamisen yhtenä tekijänä oli kalliokiviainesten ottoon liittyvien lupahakemusten lisääntyminen sekä se, että maa-aineslain normistoa ei pidetty riittävänä keinona säädellä ottamistoiminnan lisääntyneitä ympäristövaikutuksia. Lainsäädäntö on siis muuttunut käsittelykierrosten välissä, ja lisäksi vallitsevassa oikeuskäytännössä on tapahtunut muutoksia, kuten aiemmin tässä lausunnossa on todettu.

Oikeudenkäyntikulujen korvaamisvaatimuksen osalta valvontajaosto toteaa, että asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakija joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Asian aiemman käsittelykierroksen hallinto-oikeuskäsittelyä koskevien oikeudenkäyntikustannusten korvaaminen ei kuulu nyt käsillä olevaan asiaan. Viranomaisen menettelyvirheitä koskevat vaatimukset eivät myöskään kuulu nyt käsillä olevaan asiaan, sillä valituksessa esiin tuodut väitteet menettelyvirheistä koskevat asian aiempaa käsittelykierrosta. Lisäksi valvontajaosto toteaa, että toisin kuin valituksessa todetaan, on asian aiempaa käsittelyä (11.5.2016 tehdyt maa-aineslupapäätös ja ympäristölupapäätös) koskevat lupamaksut (9230 euroa) palautettu hakijalle kokonaisuudessaan 17.2.2021 § 1 tehdyn viranhaltijapäätöksen (ympäristötarkastaja Kenttä) mukaisesti. Viranhaltijapäätös toimitetaan hallinto-oikeudelle tämän lausunnon liitteenä.

Lopputulos

Muilta osin valvontajaosto viittaa päätöksessään esittämiinsä perusteluihin. Valvontajaoston näkemyksen mukaan hakijan jättämässä valituksessa ei ole tuotu esiin asioita, joita ei olisi jo huomioitu päätöstä tehdessä, tai jotka antaisivat aihetta arvioida lupaharkinnan lopputulosta toisin. Valitus tulee hylätä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 27.09.2023, § 62

Valmistelija / lisätiedot:
Jenna Kenttä
jenna.kentta@hollola.fi
ympäristötarkastaja

Liitteet

1 Valituslupahakemus ja valitus Laitinen_verkkojulkinen

Viite: Korkeimman hallinto-oikeuden diaarinumero: 515/03.04.04.04.23/2023

Korkein hallinto-oikeus pyytää Hollolan elinvoimavaliokunnan valvontajaoston lausumaa Arto ja Riitta Laitisen valituksesta, joka koskee Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä 31/2023 (17.1.2023).

Valvontajaosto oli kokouksessaan 25.11.2020 §48 antanut Arto ja Riitta Laitiselle kielteisen yhteislupapäätöksen koskien kalliokiviaineksen ottoa, louhintaa ja murskausta. Hakijat valittivat päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen, joka piti kielteisen päätöksen voimassa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Hakijan valitus on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Sameli Männistö, ympäristösihteeri

Hollolan valvontajaosto katsoo, että valitus tulee hylätä. Valvontajaosto toteaa lausumanaan seuraavaa:

Käsittelykierrosten väliset erot

Valituksessaan hakija toteaa, että luvanhakijan oikeusturvan kannalta on kohtuutonta, että kunta ensin myöntää luvan, jonka hallinto-oikeus palauttaa käsiteltäväksi kunnan itsensä tekemän muotovirheen vuoksi, ja uudessa käsittelyssä lupa evätäänkin täysin uusin perustein. Tähän valvontajaosto toteaa, että Vaasan hallinto-oikeuden 3.4.2019 antamassa päätöksessä, jolla alkuperäinen lupa-asia palautettiin valvontajaostolle käsiteltäväksi, todetaan käsittelyyn palauttamisen syiksi toiminnasta johtuvien vaikutusten selvittämisen olennainen puutteellisuus ja asian käsittelyssä tapahtunut kuulemisvirhe. Vaasan hallinto-oikeus on todennut muun muassa hakemukseen liitettyjen melu- ja tärinähaittoja koskeneiden selvitysten olleen puutteellisia. Näin ollen hakijan väite on perusteeton, sillä hallinto-oikeus ei ole palauttanut asiaa käsittelyyn pelkästään muotovirheen vuoksi. Lisäksi valvontajaosto toteaa tähän, että lupaharkinta perustuu aina sen hetkiseen lainsäädäntöön, oikeuskäytäntöön ja viranomaisohjeistuksiin. Asian käsittelykierrosten välillä oli saatu uutta oikeuskäytäntöä.

Selvittämiselvöllisyys

Hakija esittää valituksessaan, että valvontajaosto on laiminlyönyt selvittämiselvöllisyytensä eikä ole antanut hakijalle mahdollisuutta täydentää hakemustaan puutteellisilta osin. Hakijan mukaan sillä ei ole ollut tietoa hakemusasiakirjojen puutteista. Valvontajaosto toteaa tähän, että hallintolain selvittämiselvöllisyyttä koskevassa pykälässä 31 todetaan viranomaisen selvittämiselvöllisyyden ohella, että asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista ja että asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Lisäksi hallintolain esitöiden mukaan edunsoovan päätöksen osalta selvitysvastuu on pääasiassa asianosaisella, ja viranomaisella on erityisesti vastuu siitä, että lupamenettely hoidetaan lainsäädännön mukaisesti hallintolain selvittämiskeinoja käyttäen. Valvontajaosto toteaa myös, että hakemuksesta jätettiin lukuisia muistutuksia ja mielipiteitä, joista suuressa osassa otettiin kantaa meluun ja sen kohtuuttomuuteen, melumallinnuksen epäkohtiin, liikenteen aiheuttamiin ympäristöhaittoihin ja kohtuuttomaan rasiinukseen. Hakijalla olisi ollut mahdollisuus vastineessaan ottaa kantaa muistutuksiin ja mielipiteisiin myös näiltä osin ja osoittaa niissä esitetyt epäkohdat virheellisiksi. Hakija ei kuitenkaan vastineessaan ottanut edellä mainittuihin asioihin kantaa kuin hyvin yleisellä tasolla, jos ollenkaan. Valvontajaosto katsoo, että viranomaisen on täytännön oman selvittämisvastuunsa antamalla hakijalle tilaisuuden täydentää hakemustaan ja että hakijalla olisi ollut mahdollisuus myötävaikuttaa asiansa selvittämiseen antamalla lisäselvityksiä vastineessaan. Lisäksi valvontajaosto toteaa, että hakijalla oli kaiken kaikkiaan ollut varsin pitkä aika hakemusasiakirjojen laatimiseen, sillä Vaasan hallinto-oikeuden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

palauttamispäätöksestä (3.4.2019) katsoen hakija haki ja sai aikaa asiakirjojen toimittamiselle 31.12.2019 saakka eli lähes kahdeksan kuukautta. Lisäksi Hämeenlinnan hallinto-oikeuden antama käsittelyynpalauttamispäätös alkuperäisestä maa-aineslupapäätöksestä oli tehty jo 18.1.2017, ja hakijalla on ollut jo tuolloin mahdollisuus aloittaa asiakirjojen laatiminen.

Liikenteen aiheuttamat meluhaitat

Hakemuksen liitteenä olleesta meluselvityksestä tai valituksen liitteenä olleesta insinööritoimiston lausunnosta ei käy yksiselitteisesti ilmi, kuinka meluselvitys ottaa Lierantien ja suunnittelualueelle johtavan tien risteysalueen osalta huomioon sen, että raskaat ajoneuvot joutuvat risteykseen tullessaan jarruttamaan ja kääntymisen jälkeen taas kiihdyttämään, mikä aiheuttaa erityyppistä meluhaittaa verrattuna tasaista nopeutta liikkuvaan autoon. Edellä mainitun kaltaiset kiihdytys- ja jarrutusäänet eivät todennäköisesti vaikuta keskiäänitasoon merkittävästi, eivätkä näin ollen tule ainakaan kokonaisuudessaan ilmi melumallinnuksesta, mutta vaihteleva melu koetaan monesti tavanomaista liikennemelua häiritsevämpänä. Vaikka meluselvitys huomioisikin kyseisen seikan ainakin jossain määrin, vaikuttaa tämänkin asian osalta luvan myöntämisedellytysten harkintaan se, että todellisuudessa liikennemäärä voisi olla merkittävästikin melumallinnuksessa esitettyä liikennemäärää suurempi. Lisäksi melumallinnus on laskettu liikennemäärällä 2 ajosuoritetta tunnissa, vaikka hakemusasiakirjojen mukainen liikennemäärä on jopa 50 käyntiä päivässä, mikä tekee yli kolme käyntiä eli yli kuusi yhdensuuntaista ajoa (ajosuoritetta) tunnissa. Meluselvitys on siis paitsi laadittu hakemuksessa esitettyjä liikennemääriä pienemmälle liikennemäärälle, niin siinä ei myöskään huomioida kelirikkoajan mahdollisia vaikutuksia liikennemääriin. Näin ollen valvontajaoston näkemys on edelleen, että haetun toiminnan osalta ei voida hakemuksessa esitettyjen tietojen pohjalta ja lupamääräyksiä antamallakaan varmistua siitä, ettei toiminnan aiheuttama rasitus muodostu lähialueen häiriintyvissä kohteissa kohtuuttomaksi.

Edellä olevaan liittyen hakija on valituksessaan esittänyt, että melun leviämismallilla on osoitettu, että liikennemäärä voisi olla noin kaksinkertainen lupahakemuksessa esitettyihin vuorokautisiin enimmäisliikennöintimääriin verrattuna, jotta asetettu melun raja-arvo olisi kiviainekuljetusten osalta vaarassa ylittyä. Tältä osin valvontajaosto viittaa edeltävään kappaleeseen ja toteaa, ettei väite voi pitää paikkaansa, sillä melumallinnus on laadittu pienemmällä liikennemäärällä kuin hakemuksen mukaiset enimmäisliikennemäärät. Valituksen liitteenä olevassa insinööritoimiston lausunnossa on esitetty, että mikäli asiassa olisi esitetty selvityspyyntönä epäily ennen asian ratkaisua, olisi voitu mallinnuksen täydennyksenä todeta, että risteysalueella tulisi olla noin 230 ohiajoa vuorokaudessa, jotta melun raja-arvot olisivat vaarassa ylittyä. Tähän valvontajaosto toteaa ensinnäkin, että kyseisen täydennyksen olisi hakija voinut esittää vastineensa liitteenä selvityksenä muistutuksissa esitettyihin seikkoihin. Toiseksi valvontajaosto toteaa, että näkemättä kyseistä melutilannetta koskevaa mallinnusta kyseinen väite vaikuttaa perusteettomalta, sillä jo nyt käytössä olevan mallinnuksen osalta risteysalueen läheisyydessä olevien oleskelupihojen mallinnettu melutaso nousee hyvin lähelle raja-arvoja.

Lierantien käyttö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Hakija on valituksessaan esittänyt, että kohtuutonta rasitusta ei olisi voinut perustella sillä, että Lierantiellä on nykyisellään käytössä painorajoitus kelirikkoaikaan, mikä saattaa lisätä ajojen määrää, kun joudutaan kuljettamaan pienempiä kuormia kerrallaan. Perusteluna tähän hakija esittää, että se on jo hakemusvaiheessa todennut kunnostavansa Lierantien omalla kustannuksellaan. Valvontajaosto toteaa tähän, että niiltä osin kuin lupaviranomaisella ei ole toimivaltaa määräysten antamiseen, lupaviranomainen perustelee päätöksensä päätösharkintahetken tilanteen mukaan. Kuten valvontajaoston päätöksessä on todettu, ympäristö- ja maa-ainesluvassa ei voi antaa määräyksiä toiminta-alueen ulkopuolella sijaitsevan tien pitoon tai käyttöön liittyen. Lupapäätöstä ei siis voida perustaa olettamukselle siitä, että tien kunto paranee, jos tien parannuksesta ei ole olemassa virallisia suunnitelmia. Yksityisteitä koskevat lait eivät lukeudu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, eikä ympäristönsuojeluviranomaisen näin ollen voida olettaa tuntevan kyseistä lainsäädäntöä. Yksityistielaisissa (560/2018) todetaan kuitenkin seuraavaa: "Jos ennestään oleva tie on jollekin taholle tärkeä tämän elinkeinon harjoittamista tai muuta toimintaa varten, on tiehen perustettava toiminnanharjoittajan hyväksi tieoikeus, jos tien rakenne on kyseiseen liikenteeseen soveltuva eikä tien käyttämisestä aiheudu huomattavaa haittaa millekään kiinteistölle, muulle rekisteriyksikölle tai tiesakkaalle taikka 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua yleisen edun loukkausta." Valvontajaoston näkemyksen mukaan tästä on pääteltävissä, että Lierantien käyttäminen kiviainestoimintaan liittyvään liikennöintiin ei ole hakijalle automaattinen oikeus, kuten hakija valituksessaan antaa ymmärtää.

Oikeuskäytännön hyödyntäminen päätöspäätöseläissa

Hakija esittää valituksessaan, että valvontajaosto on pyrkinyt perustelemaan kielteistä päätöstään KHO:n vuosikirjaratkaisuun 2019:75 perustuen, ja että kyseisen päätöksen soveltaminen nyt kyseessä olevaan hankkeeseen, joka on vuosikirjaratkaisun hanketta merkittävästi pienempi, aiheuttaa koko lupaharkinnan olennaisen muuttumisen Suomessa. Valvontajaosto toteaa tähän, että sen tekemän päätöksen perusteluissa on lainattu edellä mainittua vuosikirjaratkaisua seuraavasti: "—vuosikirjaratkaisun KHO 2019:75 mukaan liikenneturvallisuus ei kuulu ympäristölupa- tai maa-aineslupaharkinnassa arvioitaviin asioihin eikä luvan myöntämisen edellytyksiin, mutta luvanvaraiseen toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen aiheuttamia päästöjä on perusteltua tarkastella lupaharkinnassa varsinaista toiminta- aluetta laajemmalta alueelta silloin, kun tämä liikenne määrittää yksinomaan tai suurimmaksi osaksi liikennealueelta aiheutuvat päästöt, ja näistä päästöistä voidaan arvioida aiheutuvan merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa." Tämän ohella perusteluissa on liikenteen aiheuttamien haittojen osalta viitattu korkeimman hallinto-oikeuden muuhun oikeuskäytäntöön. Edellä olevan lainauksen osalta voidaan todeta, että kyseessä on korkeimman hallinto-oikeuden esittämä yleinen linjaus liikenteen huomioimisesta lupaharkinnassa. Linjausta voidaan soveltaa tapauksissa, joissa katsotaan toimintaan liittyvän liikenteen määrittävän liikennealueelta aiheutuvat päästöt yksinomaan tai suurimmaksi osaksi, riippumatta sinänsä toiminnan laajuudesta tai verrattavuudesta kyseisessä vuosikirjaratkaisussa käsillä olleeseen tapaukseen. Valvontajaosto katsoo, että hankkeeseen liittyvä liikenne aiheuttaisi liikennealueelta (Lierantieltä) aiheutuvat päästöt suurimmalta osin, jolloin liikenteen aiheuttamia päästöjä on ollut perusteltua tarkastella lupaharkinnassa varsinaista toiminta- aluetta laajemmalta alueelta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Hakija esittää valituksessaan, että mikäli kunnan ja hallinto-oikeuden päätökset jäisivät voimaan ja niitä ryhdyttäisiin soveltamaan myös muissa maamme kohteessa, jouduttaisiin Suomessa sulkemaan merkittävä määrä vanhoja maa-ainosalueita lupien uusimisen yhteydessä ja uusien alueiden avaaminen siirtyisi kauas murskeiden käyttökohteista, jolloin ilmapäästöt kasvaisivat. Hakija toteaa, että se olisi yhteiskunnan hiilineutraalisuustavoitteiden kannalta huono kehityssuunta. Valvontajaosto toteaa tähän, että oikeuskäytäntö kehittyy jatkuvasti, mikä tarkoittaa sitä, että samankaltaisissa asioissa voivat päätökset olla hyvin erilaisia nyt kuin esimerkiksi kymmenen vuotta sitten. Jokaisen olemassa olevan maa-ainestenottoalueen osalta tulee uutta ottamislupaa haettaessa käydä läpi sen hetkisen lainsäädännön mukainen lupaharkinta. Lupaharkintaa ohjaava lainsäädäntö huomioi niin yleisen haitan kuin yksilöön kohdistuvat haitat, mikä tarkoittaa, että mahdollisten haitankärsijöiden määrä itsessään ei suoraan vaikuta lopputulokseen. Jokin hanke voi saada myönteisen lupapäätöksen, vaikka sillä olisi paljon mahdollisia haitankärsijöitä, mutta katsotaan, että lupamääräysten myötä haitta ei muodostu kohtuuttomaksi. Toisaalta toinen hanke voi saada kielteisen lupapäätöksen, vaikka haitankärsijöitä olisi vain muutamia, mutta ei voida varmistua siitä, ettei näihin kohdistuva haitta muodostuisi kohtuuttomaksi lupamääräyksiä antamallakaan. Toisaalta valvontajaosto toteaa myös, sinänsä suoraan lupaharkintaan kuulumattomaan asiaan liittyen, että mikäli asiaa tarkasteltaisiin hiilineutraaliuustavoitteiden näkökulmasta, olisi kiviainesten ottaminen itsessään jo toiminto, jonka oikeellisuus suhteessa hiilineutraalisuustavoitteisiin tulisi ottaa tarkasteluun. Lainsäädäntö ohjaa nykyisellään rakennustoimintaa yhä enemmän kierrätettyjen kiviainesten ja muiden neitseellisiä kiviaineksia korvaavien kierrätystuotteiden käyttöön.

Maastokäynti

Hakija esittää valituksessaan, että päätösharkinnan yhteydessä tehty maastokäynti on ollut ympäristönsuojelulain ja hallintolain mukainen tarkastus, jota ympäristötarkastajat eivät olisi saaneet tehdä omavaltaisesti ja tarkastuskertomusta laatimatta. Valvontajaosto toteaa tähän, että kuten Vaasan hallinto-oikeuden palauttamispäätöksessäkin todetaan, päätösharkinnan yhteydessä tehtyä tutustumiskäyntiä voidaan pitää hakemuksen käsittelyyn ja asian selvittämiseen liittyvänä tosiasiallisena viranomaistoimintana, jota ei katsota hallintolain 38 §:n mukaiseksi katselmukseksi tai 39 §:n mukaiseksi tarkastukseksi. Lainsäädäntö ei edellytä yhteislupavalmistelun aikana pidettäväksi hallintolain mukaista tarkastusta tai katselmusta. Viranhaltijoiden tekemästä maastokäynnistä on laadittu muistio, joka on kirjattu asian asiakirjoihin Hollolan kunnan asianhallintajärjestelmässä. Kirjaus muistion laatimisesta on jäänyt pois valvontajaoston lupapäätöksestä, mutta maininta muistion olemassaolosta on ollut Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä (17.1.2023). Vastaavanlainen maastokäynti on Hollolan kunnassa vakiintunut käytäntö uusien maa-ainekohteiden lupapäätösharkinnassa. Käynnin tarkoituksena on kohteeseen tutustuminen ja kokonaiskuvan hahmottaminen. Kielteisen lupapäätöksen perusteluissa ei ole viitattu maastokäyntiin, eikä maastokäynti ole vaikuttanut asian ratkaisuun, vaan ratkaisu on perustunut yksinomaan kirjalliseen materiaaliin.

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Hämeen ELY-keskuksen valituksen johdosta antamassa lausunnossa on otettu kantaa hankkeen vaikutuksiin lähinnä Kalliojärven vesitalouteen. Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kallion louhinta tai toiminta-alueen vesien johtaminen eivät aiheuta muutoksia Kalliojärven vesitalouteen, eikä toiminta vaaranna lammen luonnontilaa. Hämeen ELY-keskus antoi osittain vastaavan sisältöisen lausunnon myös hakemusvaiheessa. Tuolloin valvontajaosto on todennut ELY-keskuksen lausunnosta muun muassa, että lausunnosta ei selviä, onko ELY-keskus itse tehnyt arviota toiminnan vaikutuksista, vai onko lausunnon näkemys perustettu ainoastaan hakemuksessa esitettyyn arvioon. Valvontajaoston tuolloisen näkemyksen mukaan toiminnan vaikutuksia Kalliojärveen ja koko alueen hydraulisiin olosuhteisiin ja sen myötä myös muihin vesitasapainoon liittyviin luonnonolosuhteisiin ei ollut mahdollista riittäväällä tavalla arvioida hakemuksessa ja sen liitteissä sekä täydennyksissä esitettyjen tietojen perusteella. Nyt annetussa lausunnossa ELY-keskus on esittänyt tarkempia arvioita Kalliojärven valuma-alueesta ja purkuolosuhteista ja todennut, ettei louhinta-alue sijoitu Kalliojärven valuma-alueelle. Valvontajaosto toteaa Hämeen ELY-keskuksen lausunnosta, että se antaa osittain uutta näkökulmaa suunnitellun toiminnan vesitaloudellisista vaikutuksista. Koska lausunto kuitenkin koskee vain pintavesiasioita, ei se muuta valvontajaoston kokonaisnäkemystä asiasta ja luvan myöntämisen edellytyksistä.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen sekä lopputulema

Oikeudenkäyntikulujen korvaamisvaatimuksen osalta valvontajaosto toteaa, että asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakija joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Muilta osin valvontajaosto viittaa yhteislupapäätöksessään sekä Vaasan hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossa esittämiinsä perusteluihin. Valvontajaoston näkemyksen mukaan hakijan jättämässä valituksessa ei ole tuotu esiin asioita, joita ei olisi jo huomioitu päätöstä tehdessä, tai jotka antaisivat aiheutta arvioida lupaharkinnan lopputulosta toisin. Valitus tulee hylätä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Korkein hallinto-oikeus: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 63

Ilmoitusasiat

Kirjeet

Rakennusvalvonnasta annettu kehoitus, johtava rakennustarkastaja 31.8.
Salpakankaantie 2 -osoitteessa sijaitsevien liikerakennusten omistajalle on annettu kehoitus rakennusten julkisivujen siistimiseen, sekä avoimien tilojen suojaamiseen ja piha-alueen siistimiseen 31.10.2023 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Pekka Laitinen kehityspäällikkö, Sameli Männistö ympäristösihteeri

Valvontajaosto merkitsee tiedoksi tässä pykälässä olevat ilmoitusasiat.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§59, §60, §61, §62, §63

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).

Riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.